

6. september 2018, Odeon, Odense

Dansk Trivselsforum 2018

Elevoptimisme og trivsel i skolen



dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis

Elevoptimisme og trivsel i skolen

*"du skal tro på dig selv, det'r det eneste der skal til.
For hvis din selvtillid er bar, så lyt til hjertet og hør det svar,
for drømme bliver til virkelighed, hvis bare du finder, din selvtillid"*

Ovenstående kunne være en poetisk udgave af de amerikanske forskere E. Deci og R. Ryans selvbestemmelsesteori, ifølge hvilken *selvbestemmelse*, *kompetence* og *samhørighed* er de psykologiske behov som forudsætter trivsel og motivation hos mennesker.

Men det er det ikke. Det er et uddrag af teksten fra vindersangen i MGP 2011- skrevet af Malthe på 14 år. Her bekræfter børnene således selv, at fri vilje og eget-initiativ er en væsentlig forudsætning for at trives og være motiveret.

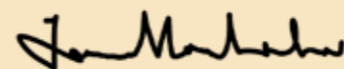
Med både børnenes eget vigtige perspektiv og Deci & Ryans selvbestemmelsesteori i hånden kan vi antage, at hvis man som barn og ung i skolen har tillid og tiltro til egne evner så er man godt på vej mod både trivsel og læring. Lige så vigtigt er det at man har tiltro til sine klassekammerater, de voksne i skolen og naturligvis at tiltroen gengældes. MGP sangen er samtidig et tegn på en intentionel optimisme, hvorfor der ligger en afgørende pædagogisk opgave i at sikre at ingen børn mister troen på sig selv i skolen.

Tingene går ofte, som vi forventer – også i skolesammenhænge. Og heldigvis er der store forventninger til et godt undervisningsmiljø rig på læring og høj på trivsel. Og så må vi ikke glemme at optimisme, motivation og læring ikke blot er forudsætninger for hinanden, de er også resultater af hinanden.

Men hvad kræver det af skolen, forældrene og af eleverne selv, at skabe undervisningsmiljøer der er garant for optimistiske og motiverede elever, der tror på sig selv og hinanden? På Dansk Trivselsforum 2018 vil vi forsøge at give forskellige svar på spørgsmålet, og samtidig udfolde forskellige perspektiver på optimisme og trivsel blandt skoleelever.

Jeg håber, at vi får en inspirerende dag, og at I vil tage både gode pointer og argumenter med hjem og ud i jeres praksis.

Velkommen til Dansk Trivselsforum 2018



Jannie Moon Lindskov, Direktør, DCUM

Program



Skolen har ikke skyggen af en chance for at lykkes med sine mål, hvis eleverne ikke tror på sig selv.

09.00 - 09.30		Ankomst og morgenmad
09.30 - 09.40		Velkomst Jannie Moon Lindskov
09.40 - 09.50		Åbningstale Merete Riisager
09.50 - 10.40		Noget at have sin pædagogiske optimisme i Hans Henrik Knoop
10.40 - 11.00		Pause
11.00 - 11.05	glædes- eksplosion #1	< Bo Krüger
11.05 - 11.35		Skoletrivelser og optimisme Bjørn Holstein
11.35 - 11.50		Set med elevernes øjne... Sarah Gruszov Bærentzen
11.50-13.00		Frokost
13.00 - 13.05	glædes- eksplosion #2	< Bo Krüger
13.05-13.30		Hilsen fra virkeligheden Skoleelever fortæller om trivsel
13.30-13.55		Fra viden til praksis Rune Vinter Pedersen
13.55 - 14.00	glædes- eksplosion #3	< Bo Krüger
14.00 - 14.20		Kaffe og kage
14.20 - 15.10		Dygtighed, træning og evnen til at stinke Anne Skare Nielsen
15.10		Tak for i dag Jannie Moon Lindskov

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis





dcum.dk



— Noget at have sin pædagogiske optimisme i

*Hans Henrik Knoop,
Lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
Professor ved Southwest University, SA*

Mange børn og unge har gennem tiderne taget skade af at gå i skole, fordi det vigtigste, de lærte, var, at de ikke længere gad lære, eller ikke kunne, eller begge dele. De mistede troen på sig selv. De blev pædagogiske pessimister. Hvad de tidligere i livet ville have set som højdepunktsoplevelser af at kæmpe sig 'frem' og 'op', blev i skolen til et bjerg, de aldrig troede, de ville komme over.

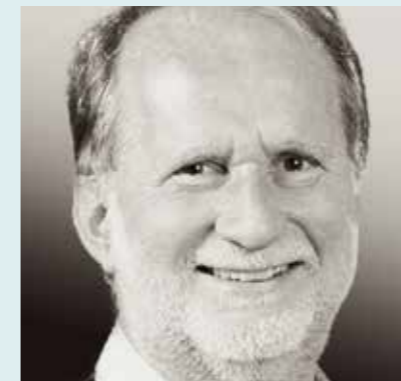
I de tidlige år, hvor man lærte at sidde selv, stå selv, gå selv, løbe selv, og kravle op i toppen af træet selv, herskede for mange børn en helt anden optimisme og tro på sig selv, end skolealderen bød dem. Det var åbenbart lettere at blive stor, da man var lille. Inden man kom i skole.

I skolen skal eleverne lære en masse, lære at opføre sig ordentligt over for hinanden og finde måder at være frugtbar forskellige i fællesskaber på. Intet af dette har skyggen af en chance for at lykkes, hvis eleverne ikke tror på sig selv. Så det er godt, at vi nu er klar til noget andet. Hvis vi da tror på, at vi kan klare det.

Hans Henrik Knoop præsenterer i dette oplæg videnskabelig indsigt i optimisme, som giver anledning til det.



Hvad de tidligere i livet ville have set som højdepunktsoplevelser, bliver i skolen til bjerge de aldrig tror de vil komme over.



— Skoletrivsel og optimisme

*Bjørn E. Holstein,
Professor Emeritus, SDU*

I Den Nationale Trivselsmåling 2017 svarede 289.000 elever i fjerde til niende klasse på en lang række spørgsmål om deres trivsel. Ligesom de tidligere år viser undersøgelsen, at svarene om skoletrivsel i det store og hele samler sig i den positive ende, dvs. skoletrivslen er høj.

Undersøgelsen giver også mulighed for at måle elevernes tro på sig selv, det vi benævner "elevoptimisme". Her er billedet et andet, her er der ikke nogen markant ophobning af positive svar, men snarere en overraskende stor spredning.

I sin præsentation gennemgår Børn Holstein det nye mål for elevoptimisme og viser, hvordan dette mål hænger sammen med elevernes skoletrivsel, læring og involvering.



Hvordan skaber vi optimisme i praksis? Hvad kan skolerne gøre? Hvad kan eleverne selv gøre?



Fra viden til praksis

Rune Vinter Pedersen
Fagansvarlig konsulent, DCUM
cand.pæd pædagogisk antropologi

Haves: Viden
Ønskes: Handling

Vi ved, at det at 'tro på sig selv' er afgørende i forhold til trivsel i skolen. Men hvordan får vi omsat denne viden til konkrete indsatser og handlinger ude i klasselokalerne? Hvordan skaber vi optimismen i praksis? Hvad kan skolen gøre? Hvad kan eleverne selv gøre?

Rune Vinter Pedersen viser i dette oplæg hvordan man kan arbejde med at omsætte den forskningsmæssige viden til konkrete indsatser og handlinger på skolen.



Hilsen fra virkeligheden

Udskolingselever fra Vinklen,
Bøgeskovskolen i Bjerringbro

På Bøgeskovskolen i Bjerringbro har de et særligt syn på børn. Her mener de, at alle børn ønsker at gøre tingene så godt de kan. Derfor mødes udfordringer med nysgerrighed og undersøgelse fremfor regelindskærping og sanktionering. Her bliver 'regler' til 'rammer' og begreber som 'medbestemmelse' og 'dialog' er helt centrale i et børnesyn som tager udgangspunkt i hele eleven. Det handler om at gøre eleverne ansvarlige.

Og det virker! Det har båret frugt i en sådan grad, at skolen var blandt de tre finalister da DCUM og undervisningsministeren i foråret 2018 skulle uddele den fornemme Undervisningsmiljøpris.

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

viden til praksis





De skal ikke være små cocktailpølser i livets pølsefabrik. De skal være rebeller fremfor pedeller, med en livslang lyst til at dygtiggøre sig.



**Fra Pedeller til Rebeller:
Dygtighed, træning og evnen til at stinke**

*Anne Skare Nielsen
Fremtidsforsker og forfatter*

Vi, der er voksne i dag, har lært at arbejde indenfor rammerne af industriel vækst.

Vores jobs faldt indenfor administration, undervisning, vedligeholdelse, regelstyring, pleje, reparation og udbygning. Vi tror på, at vi kan analysere og argumentere os frem til løsninger. Den verden vores børn vokser op i er radikalt anderledes med helt nye spilleregler. De skal ikke være små cocktailpølser i livets pølsefabrik. De skal være rebeller fremfor pedeller, med en livslang lyst til at dygtiggøre sig, og træne nye egenskaber i fællesskab med andre.

Den rejse er allerede startet. Vi er i gang. Det er svært, det er bøvlet og det kræver nye forpligtende fællesskaber at få alle med. Og ikke mindst evnen til virkelig at stinke igennem!

på Dansk Trivselsforum 2018

vil du også møde...



— **Merete Riisager**
Undervisningsminister



— **Sarah Gruszov Bærentzen**
Formand for Danske Skoleelever, DSE



— **Bo Krüger**
Implement Consulting Group

Bo er ekspert i brugen af leg og spil til at skabe øget læring, kreativitet og motivation. Han arbejder med både uddannelsesinstitutioner, ministerier, kommuner og nogle af landets største virksomheder.

dcum.

dansk
center for
undervisningsmiljø

undervisningspraksis

